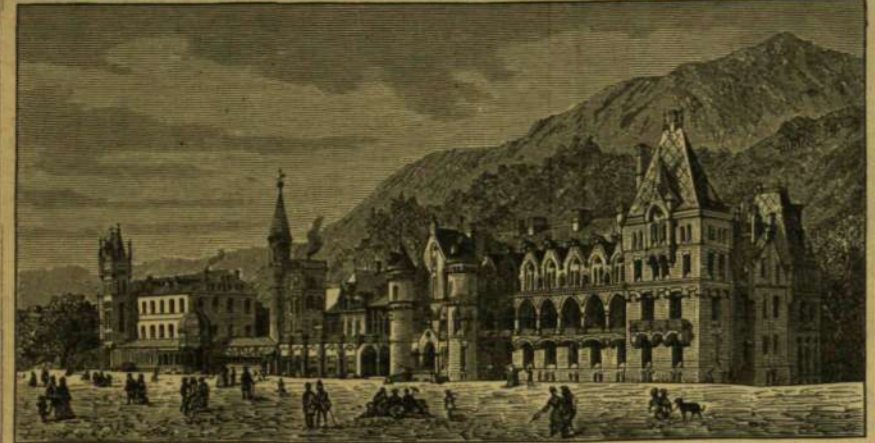

Dr. Brehmer-féle gyógyintézet tüdőbetegek számára, Görbersdorfban.

(Kimerítően tárgyalva a „Vasárnapi Ujság” 1879. évf. 3. számában.)

Az első, tüdővészések számára alapított, sanatorium, téli kertjével egész éven át nyitva van. A téli gyógymód eredményei semiben sem állanak a nyáriak mögött. — Ellátási díj hetenkinti 42 márkától följebb. — Posta- és táv-irndaállomás. — Leveleket és tudakozásokat elfogad

Dr. BREHMER.

PILEPSIE

(nehézkör) levél útján gyógyítatik dr. Kilius különleges orvos által Drezdában, Neustadt.

Eddig több mint 11.000 esetet gyógykezelve. 4925

CHIOCOCA-LIKÖR

(Liquor Chioceae fortificans), legbitosabb, legártalmatlanabb s legjobb

SZER A JELENKORBAN

a férfi-erő

gyökere és györs

életkítése és erősítése;

küllem, fűszeres édes is tekintetben a legfinomabb s legnemesebb likörök felállításja; nem csak mint gyomororvosító, emésztést elősegítő, étvágygerjesztő ital, hanem mint kiválóan bizonyított erősítő minden testi gyöngeségen szenvedőnek elemnyelt izmok életkítése és erősítése, valamint az idegek frissítése és fesz-erőinek életkítése céljából ajánlatik. Megelőző kezesedése a legbiztos hatással. Ezeren köszönik a pártalan azernek előbbi erőik visszatérését, miről számtalan elismerés előzőleg egyenként, valamint kétszázötven iratok is, megtekintésre kézen állnak, de nyilvánosságra (mellátynosság szempontjából) sohasem hozhatók. Ara egy eredeti levelek, rópiratall együtt 5 frt. Csomagolási költség 20 kr.

Fő széküldési raktár: Chiodi D. C. gyógyszeriara, az Oranyalhoz Bécsben, Währing, Herengassa 26. (tovább minden levélbeli megrendelés intézendő).

Fiók-raktár Budapestben: Török József gyógyszeriara. 5163

lovaglövessző húrral bevonva, halcsont stb. 4, 5, 7, 12, vihar-6-istállalmpás, tük. és tőcs ellen mentes frt 2.80.

GUMI

stb. övszer sa melyes

letre és beteg apoláskor

kitűnő tartós esőküenyek le-

gombolható fejfedővel kényelmes hó

uljakkal a fekete oldalon eső ellen,

a barna oldalon por ellen hordható,

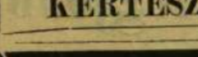
hossza 101 111 121 131 141 cent.

frt 8, 9.50, 10, 10.80, 11.50

fehér köpeny szürke belés, ké-
oldalon hordható 121 131 141 cent.
frt 13.70, 14.20, 15.50.

egészen széles erős fekete kocsid-
és lovag-köpeny fejfedővel
121 131 141 cent.
frt 14.30, 15.80, 17.30

egészen széles erős fehér kocsid-
és lovag-köpeny, fejfedővel
121 131 141 cent.
frt 18, 19.50, 21,
lábszár (kamassli) fekete gumisz-
veiből frt 3.50.

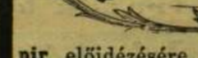

Biztonsági fegyver belsőit hallóvetű re-
volver 25 patronnal együtt fejdővel
három nagyságban frt 5, 9 finom vés-
sel frt 6, 8, 9 Bulldog erős hatású kö-
zépén gyuló angol Constabler revolver
frt 12, 13, 15, hadi lövetű revolver frt 18, 10
vadászi nagy lövetű revolver frt 21, tizenké-
lvetű revolver frt 20, 30 nagy hordozási
Lancaster golyós puskarrevolver 10 lövetű
frt 56. Mind neműi lövetűek és vadász-
kölő golyós revolver frt 12, 14, 18, 20
Lobkoczal és mossárral frt 9, finom óranaluk zsebnapóra frt 1.

Csél-szerdobány vágó-ep hájtól 1.30, pipaszartistóló gözözp frt 1.80
kerekkel két késsel, kocak- és
tőcs dohányt vág frt 18, zigaretté-
tőlőtőp 3 nagyságban kr. 75, mely-
lőkli gyorsan szivarokat készít-
het, hozzá 1000 finom paprhüvely
kr. 60, vagy szopókával egy doboz
száz arab kr. 35 lezjobb, elegán-
sarna, florenca bronza dohány-
tartó a szivata, melynek betétje a
dohányt k-llő nedvességben tartja
frt 3.50, új kurta strassburgi va-
lászcipa, bogót nem képez frt 1,

Levélbeli próba-megrendelésre ajánlja

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-
utca 1. szám.

A bécsi és párisi ele-
gáns hölgyvilág által
évek hossza sora óta
használt jeles
Euchromin
hölgy-por

az arczör finomítására
s természetes gyöngö
pir előidézésére, különböző árnyalatokban kapható,
dobozonkint 1 frtirt:

BÉCSBEN Heiligen Geist Apotheke, I., Opern-gasse
Nr. 16. (előbb Bürgerspital, Kärntner-strasse)

BUDAPESTEN: Török József gyógyszeriara.

PÁRISBAN: Brunhes et Hunt, 4 rue Auber.
Parfumerie Pillas, 19 rue Radziwill.
Société commerciale, 39 et 41 Boulevard
Hausmann. 5076

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

RUSSIA

AZ OROSZ BIRODALOM ISMERTETÉSE.

Irtá D. MACKENZIE WALLACE.

Angolból fordította Szentkirályi Mórton.

A befolyó jövedelem a magyar írók segély-egylete javára fordítottatik

Két kötet. Ára füzve 4 frt.

TARTALMA: I. KÖTET. — A szerző előszava. — Az utazás Oroszországban. — Az éjszakai erdőségekben. — Ivanofka. — A falusi pap. — Orvosi tanácskozmány. — Egy régi jellemű paraszt-család. — Az éjszakovidő parasztság. — A mir, vagy falusi község. — Miképen tartotta fenn magát a község, és mi hatása lesz jövőre. — Finn és tatár faluk. A városok a kereskedői osztály. — Nagy-Novogorod ur. — A császári kormány és a tisztviselők. — Az új helybeli önkormányzat. — Földbirtokosok a régi iskolából. — Földbirtokosok az új iskolából. — A nemesség. — A társadalmi osztályok. — A haereticusok. (Eretnekek.)

II. KÖTET. A dissenteriek, szakadárok — A pusztaság pásztornepi. — A tatár uralom. — A tatárok becsapásai. — Idegen gyarmatosok a pusztaságban. — Szentpétervár és az európai befolyás. — Moszkva és a slavophilek. — Egyház és állam. — A krimi hadjárat és következményei. — A porók. — A porók felszabadítása. — A felszabadítás következményei. a) A földbirtokosokra nézve. — A felszabadítás következményei. b) A parasztságra nézve. — Az új törvényesékek. — Terjeszkede és a keleti kérdés. — A fordító zárszava.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre ... 12 frt félre ... 6 * Coupón a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt félre ... 4 * Coupón a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre ... 6 frt félre ... 3 *

12-dik szám. 1879. BUDAPEST, MÁRCZIUS 23. XXVI. évfolyam.

Szeged — a milyen volt.

V AJJON megirhatom-e még valaha azt a czimet: Szeged — a milyené lett!?

Ez a kérdés százszor is megfordult eszemben ama gyászos éj óta, a melyre egy iszonyatos reggel virradt.

A megsemmisülés rémséges tökéletesége, melynek hü, igaz képét sem élő szó, sem toll, sem ecset visszaadni nem bírja, mely előtt a legmerészebb képzelet is szár-

nyaszegett madár, kifacsarta a menekülők-ből a szót: „soha sem térünk többé vissza!” S az ember a csapás óriási tulsulyának közvetlen behatása alatt hitet, reményt vesztes, első pillanatban elhitte, hogy így lesz!

Pusztaszer népe elszéled, világgá megyen; a honalkotó ősök telepei felett majd sirhat a rónák szele, üvölthet a puszták vihara, hogy, beléfáradva, tért adjon a délibábok csalfa, foszló játékának. A nyom nélkül elsodort házitűzhely helyén, hol egy

nemzedék a másinak adta át örökbe a romlatlan tiszta magyar erkölcsöt, a magyarság igaz magyarságát, felüti magát a fakó gyep, rajta majd a katangkóro, bogáncs folytatja nemzedékről nemzedékre az elgázosodást, — buján teremhet, mert hiszen az eltemetett boldogságból szivhatja életnedveit!

Szörnyü egy kép ez!

Azt kérdik: hogyan nézhetett ki Szeged ama rettentő reggelen? Oly hullámsirba volt temetve, melynek szélei öz-

SZEGEDI ÁRVIZ. — MENEKÜLŐK SZÁLLÍTÁSA A GŐZHÁJÓZÁSI ÜGYNÖKSÉG ÉPÜLETE FELÉ.

(A hely színén készített vázlata után rajzolta Linek Lajos.)

TÜZI FECSKENDŐK ÉS SZIVATTYÚK ÁLLANDÓ TÁRLATA

EZER KÜLÖNBÖZŐ RENDSZERŰ SZIVATTYÚ VALÁSTÁRA KESZEN ÁLL.

GEITNER ÉS RAUSCH

SZIVATTYÚ-GYÁRA

Budapestben, vaczi-körút 21 (57) az Ipar-udvarban

a legpontosabban a jutányosan szállít, semkülömben méretekelt használati díjfelet és az érték letétele mellett

KÖLCSÖNÖZ

VIZMENTESÍTŐ SZIVATTYÚKAT

ÁRVIZEK ÉS VIZARADÁSOK ESETERE,

továbbá elvállalja legvárhatóbb szerelést és felállítását mindenemű

HÁZI, UDVARI ÉS GAZDASÁGI KÜTAKNAK,

BÁNYA-, AKNA- ÉS GYÁRI SZIVATTYÚKNAK,

MÉLY KÜTAKNAK

GEP-, JÁRGANY- VAGY SÜLYKERÉK-HAJTÁSRA,

FÜRDŐK, ÜRSZÉKEK ÉS VIZELDÉK

ZUHANYOK ÉS SZÖKÖKÜTAK.

ÉPÍTŐ-, GANÉJLÉ- ÉS KÖRFORGÓ- (Centrifugal) SZIVATTYÚK.

TÜZI, KERTI STB. FECSKENDŐK.

TÖMLÖK, CSÖVEK ÉS MINDENEMŰ SZIVATTYÚ-ALKATRÉSZEK.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

MAGYAR

PÉNZÜGYI TÖRVÉNYISME.

Folytonos vonatkozással

magya államháztartásnak 1868-tól 1875-ig terjedő tényleges eredményeire.

Irtá

Dr. MARISKA VILMOS.

Második bővített kiadás.

Ára füzve 3 frt 60 kr.

szeforttak a látóhatárral s a mi itt-ott szigetként e sírból kiállott, az tanyája volt a hitet, reményt, gondolatot vesztett két-ségbeesésnek; bizony ilyennek, mert azok az édes otthonok a szó legridegebb értelmében megsemmisültek, a meleg vályogos, vert földfalak iszapra oszlova, ott kanyarogtak a szennyes árban. Így nézett ki!

A haragvó föld rengése által halomra döntött Liszabonnak otthelyt heverték a romjai, — Szeged „romjai” ki tudja hol, talán a Dunatorokolatok deltájában rakodnak majd le zátónynak! Pompéjait, Herculanumot századok múlva kiásta az emberiség kutató szelleme a Vezuvio hamurétegeiből, ráismerhetett letűnt korszakok, szétfoszlott birodalmak népe otthonára — Szeged volt, a bős áradat elnyelte, parányokra szedte szét, — nyoma iszap, ezt megszárithatja az alföldi nap heve s az így megalkotott kérget megvasgathatja kénye-keve szerint.

„Soha sem térünk többé vissza!” Retentó egy mondás ez, — szerencsére csak a csapás közvetlen súlya szorítja ki szivből szájából, — mert valóban nem igaz!

Lisza-bon ugyanott épült fel újra, a hol romba dől; ugyanazon a kérgen, mely alá Pompeji temetkezett, a Vezuvio izzó torka szélén, ismét otthonokat teremtet az utód; — és ama szegény svájci falvak jó népe, melynek otthonát már csak e század folyamában is kétszer-háromszor rombolta szét a lavinák zúzó ereje, egy tapodtat sem távozott a végzetes lejtők alól, tulajdon arra a helyre építi újra viskóit, a hol már annyiszor elpusztultak!

Ki a megmondhatója, hogy mi az, a mi oly ellenállhatatlanul vonzza vissza az embert ahhoz a helyhez, a melyen bölcsője ringott, még akkor is, ha azt az elemek könyörtelen hatalma hitvány röggé változtatta, — ha e hatalom még folyvást fenyegeti is?

Az egész élet öröme, buja, emléke ezer gyökérszálat bocsát abba az anyaföldbe; nem veti azt ki onnan a föld rengése, nem öli el a tüzkadó hamva, látvája; nem mossa ki azt onnan semmi áradat; visszaédesgeti az embert a szeretet emléke s a kalauzok kalauza: a jobb jövő reménye.

Erősen is hiszem, hogy most is úgy lesz az s a mi *Vasárnapi Ujságunk*, mely a szörnű csapást regisztrálja, még a most élő nemzedéknek elmondhatja majd: milyenné lett Szeged, hű népe erős akaratából — a drágán, igen drágán megvásárolt tapasztalás utmutatása mellett.

Minden embernek, már t. i. olyannak, a ki itt-ott csak kimozdul a fészkeből, hogy lásson s tapasztaljon — van egy-két olyan városa, a melyet nem tud megszeretni, a melybe nem igen tér vissza; de van olyan városa is, a melyet rögtön megkedvel s valahányszor utra kél, ha kerülivel is, mindig szívesen fölkeresi; örömmel látja ismét, gyönyörködik benne; — úgy fejezzük ki azt, hogy otthonosan érzi magát benne.

Nekem Szeged ilyen kedves városom volt. Nem volt nekem ott „kompániám”, nem huzott nekem ott a cigány soha. Egy igazi barátom, annak jó családja, az volt a tanyám, a város maga az ő házaival, háziköivel, viskóival, hoteljeivel, kurtakorcsmaival, folyamával, legkivált

pedig pezsgő népeletével — ez, ezeknek szemléltése volt az én mulatságom, mely-lyel soha sem tudtam betelni, mert az egész minden ízében oly tösgyökeresen magyar volt, e mellett még oly sajátság-gal is bírt, mely bizonyos mértékben megkülönböztette az Alföld nagy, tuhyomóan földmivelő városaitól és ez különös érdekességét kölesönöztött neki.

Nem volt itt az a dübörgés, tolongás, nehéz levegő, az épületeknek uralkodása a szabadon hagyott tér felett, a mint ezt nyugaton már félannyi lakosságu városokban is megérezzük; itt minden szélesre hosszúra volt eszelve úgy, hogy a rengeteg piacz egyik szelétől épített néhány divatos, palotaszzerű ház a tér tulsó széléről tekintve szinte szerénynek tűnt fel. Minden a rónához volt alkalmazva, — ehhez és az alföldi magyar ember természetéhez, mely a legparányibb viskó mellett is tágas tért kíván, hogy beérhesse vele az a magyar szem, mely a mióta csak lát, mindig szabadon kalandozhatott végig és kerekén a rónán és látóhatárán.

Szeged főtere még a legközönségesebb hétköznapi reggelén is ép annyira saját-ságos, mint élettelen képpel örvendeztetette meg a szemlélőt, mert oly sokaság végezte ott a vásárt, hogy azon a rengeteg téren is uralkodott, azt szinte megtöltötte.

A mire a magyar konyhának csak szüksége lehet, az itt mind, szinte végtelen sorokban, nagy halmazokban volt ki s felrakva s a mi még a nagyvárosi embernek is legott feltűnt, az a tisztaság volt, a mely az eladók s vevők ruházata-ban, az árukban uralkodott.

Kevés magyar város fehérepe oly, mondhatni, finnyásságig rátartós a ház falának fehérségére, a ruházat mocsoktalan-ságára, mint a szegedi; — most, ki tudja, mikor mosogathat megint magára, mikor meszelgethet ismét saját házatát!

A halaspiaz saját-ságos négylábu ládáival, a melyekben a drága keesegétől kezdve le a silány keszegig a kanyargó Tisza minden ehető hala kapható volt, s a karsu ollós rák csak úgy nyüzsgött benne, — külön volt, közelebb a folyóhoz; a karfiák által körülfogott minden nagy négy-szögben más-más czikkék voltak kirakva. A hol paprikát árultak, ennek vörös színe uralkodott mindeneken, a hol zöldséget, ott zöld volt minden; a cserépedény egy kis versenytérnek is beillő darabot borított; a hentesek, mészárosok, szappanosok sátrai szemközti sorokban utcaszámra állottak; a kendős zsidóság, a patyolat-sok gyékényei hosszú sorokban nyultak el — és az adóevő nem volt „uri” nép, hanem alföldi magyarság, az, a melyet a vagyonosság nem bír arra, hogy ruhát e-rejljen s kezéből „kimélje”.

Dolgos, szerző egy nép, ezt az első pillantás megmondta a nézőnek. Nem az a szemléldő, szófukar népség volt ez, a milyenre az Alföldön többnyire bukkanunk; a szegedi nép élénk mozgású, élénk szemjárású, vidám nép, mely könnyen eresztí a szót; az okosság, néha épen a fúrfangosság kiesíllan belőle. Ezért is volt azután Szeged a tiszta magyar városok között iparban, kereskedésben az első; nem kellett azt biztatni, hogy a korral haladjon, vegye be mindazt, a mit a haladás nekivalót hozott.

Olyan vasárnapi templomjárás a leg-érdekesebb látványok közé tartozott. Az

ünneplő nőimentéken nem volt se bárny, se rókatorok, szövetét nem szolgáltatta a házi ipar rozoga szövészéke, az bizony néha francia kék bírszony volt hattyu-prémium, de aztán mégis magyar szabásu. Egyáltalában kívánt a nő viseletben a házi iparnak alig volt még nyoma s ezt az ember hajlandó lett volna „sajnálattal tapasztalni”, mert a házi ipart a gazdago-dás eszközének tekinti. De megszűnt a sajnálkozás, mihelyt az ember e nép fog-lalkozását látta.

A midőn Bakay barátom gyárát gőz-erőre rendezte be s beállította a legujabb szerkezetű angol fonógépeket, a szegedi leányok pár hét alatt ugy eltanulták a behozott pársz fonómester fogásait, a gépen való fonás minden csinját-binját, hogy a fonómester elmehetett. S így volt ez mindennel. A szegedi halászleány hálókó-tése nem volt az a lassu kötözgetés, ha-nem valóban úgy ment, hogy az ember alig győzte a szemével követni. Ha paprikát természetkezett, ugy ez mázsákra ment; ha szalonáról volt szó, csak egy hajltól alatta a padlás deszkázata. És ha tudtak természetzeni, termelni, el is tudták adni.

Messze földön megvoltak az összeköt-tetések, mert megvolt ott a kereskedelmi szellem is.

Igy aztán megértette az ember, hogy ez a nép nem ér reá a házi iparra, elfoglalta a nagyobb, a jövedelmezőbb munka.

Vasárnapoként azután kijárogatott az ő „Makkos” erdejébe mulatni, hogy hétfőn ismét jó kedvvel a munka után lásson.

Azokban a kis házakban, a melyek csak egy „szemmel” néztek az utcára, de annál többel az udvarra, tisztességes butorzat volt s ez még a legkisebbikben is azt mondta a szemlélőnek, hogy ez itt az emberek módjában van.

És azután a Tisza! A hajóhidról északra délre tekintve a legszebb parti képek egyike gyönyörködött a szemet. Tutajsorok megrakva deszkával, lécczel, zsindeleyel, karóval; felkunkorított orru, behajlott hátú gabnaszállító hajók válto-kozva modern gőzhajóval s a hozátartozó vonatokkal; a folytonosan jövmőenő la-dikok, csónakok, életvesztők; a partok hosszában felakgatott halászszerszözök, hál-lók — az ott füstölő gyári kémények, felváltva raktárak, házsorok, kertek, líge-tek által — gyönyörű egy kép volt az!

A legfőbb pedig az, hogy mindenféle magyar szó hangzott, az a jóízű „szögedi”, mely oly kényesen megrakja a sok e betűs szót az ő betűvel s oly könnyen eresztí a csintalanságot, tréfásmondást — de a ko-molyat is.

E városra s életére tekintgetett alá a városz és sok templom sugár tornya; a régi vár, mely az emberektől nyüzsgő vá-sártérre, a Tiszára s a falai árnyékában terjengő sétátérre nézett, melyben a róna karvajai sohajtoztak, unatkoztak, szinte idegenszerűnek tűnt fel komorságával az élettől duzzadozó színekben oly gazdag alföldi városi kép közepében.

Ez a város előre nézett, öntudatosan előre törekedett. Tudta, mi a népoktatás, mi az ipar, kereskedés, szorgalom, taka-rékosság; — jó fiának szobrot emelt s a midőn országos czimen iparkiallást hír-detett, országossá is tudta azt tenni. Em-porium volt a szó igaz értelmében nem

csak vidékére, hanem az ország s a külföld forgalmára nézve is.

De — fájdalom — már csak volt! mert:

Félvert harang zúgása
„Jón az árvíz, jön az árvíz!” hangzék
S tengert láttam a hogy kitekinték.

Mint az örült, ki letépte lánczát,
Vágtatott a Tisza a rónán át,
Zúgva, bögve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot.

Bizony el is nyelte Szeged világát —
betemette hullámba, iszapba, nagy részét
örökre!

De, mondom, erősen hiszem, hogy a
szegedi nép akarata az országgal egye-
sülve, kiragadja a kiragadhatót az örült
vizek torkából s az enyészett helyen új éle-
letet teremt. Ugy legyen!

Herman Ottó.

Két útítárs.

A bölcstől egész a síríg
Két útítárs megyen velünk:
Démon, világi gyönyörökben
És angyal, hogyha szenvedünk.

A démon örökös kacajjal,
Csábitva, nyeglén jár elől.
Nézése inger, szava búbáj
És ölelése majd megöl.

Bor, zene közt, vad orgiákban
Ott lebeg láthatatlanul;
Ott esik legjobb mulatás,
A hol a szív mámorba fül.

S mikor a rosszat elkövéttük,
S megbánjuk, gúnyosan nevet.
Szívek vérzése, jajgatása
Neki a legfőbb élvezet.

Az angyal némán jár utánunk;
Örjögve nem halljuk szavát.
Siratja néved útítársát,
És ajakán nincs durva viad,

Mosolya bánat, hű szemében
Nagy, mennyei malaszt ragyog.
Mégimsírogja homlokunkat,
Mikor mindenki elhagyott.

Nála az irgalom, bocsánat,
Ő szánakozva ránk tekint;
Keblére zár, csitít, vigasztal
S lecsókolgatja könnyeink.

Reveczky Gyula.

A ki örökké bujdosott.

Igaz történet.

Közlí: **Eötvös Károly.**

(Folytatás.)

A jenotajevszki iszpravnik börtöne bűzös,
nyirkos, nyomorult hely, mely azonban melegt
mégis adott. Csak a miatt is, mert a börtön zsú-
folásig tömve volt oroszszal, kozákkal, kalmuk-
kal és tatárokkal.

Heteket töltöttek itt a nélkül, hogy csak meg
is kérdeztek volna: mi a bűnük, vagy mi a
mentségük. Börtöntársaik azzal mulattatták őket,
hogy eltölthetik itt a telet is, a tavaszt is, még
sem vezették be a bíró elé, hacsak pártfőjük
nem akad. No, a szegény francziák abban az egy-
ben megnyugtatták magukat, hogy nekik párt-
főjük csakugyan nem akad.

Egyszer, mikor már a hó is leesett, új fog-
lyokat hoztak közéjük s az új foglyok közt egy
fiatal kalmukot, ki a francziák előtt ismerősen
látszott. Összenéztek és összesugtak, mintha ök
ezzel már találkoztak volna valahol. Végre vala-
melyiknek eszébe jutott, hogy a fiatal ember ha-

sonlit azon kalmuk fiúhoz, ki őket a Beteg szi-
gen tüzszerszámmal és jó tanácssal ellátta.

Henri megszólítja:

— Héj, fiu, nem vagy te csikós gyerek, a
ki az uraság lovait őriztet előzőt két hónappal
a Beteg sziget melletti szigeten?

A fiu szemeit mereszté s komolyan hall-
gatott.

— No csak beszélj, az isten azért adta szá-
dat és nyelvedet, hogy felelj, ha kérdeznek.

— Én őriztem az én uram lovait, de mit
akarsz te én velem?

— Látod fiu, te jó ember voltál, minket a
Beteg szigeten megmentettél, aczelt és tüzkövet
is adtál, most meg akarom köszönni szivesé-
gedet.

— Mivel köszönnéd, te is csak olyan ártat-
lan ember vagy most, mint én.

— Mért hoztak téged ide?

A fiu elnevette magát s mosolyogva felelt:
— Mert egy kozák belém vesztett a kabak
mellett, én meg védelmeztem magamat s a kozák
meghalt.

— Mi lesz most már veled?

— Ha az én uram akarja, rám vernek száz
kancsukát s aztán elvisznek a kozák helyett ka-
tonának, ha pedig az én uram azt akarja, akkor
nemsokára kiszabadulok, csakhogy az Aktubán
tul kell lennem egy pár esztendeig. Mert az én
uram jó ember és nagy ur.

— Hogy hívják az uradat?

— Az uram, mikor itt lakik, akkor orosz és
Balanov a neve, mikor pedig Tulmenkójában
lakik, akkor kalmuk és Balán a neve. Az én uram
nagyobb ur, mint az iszpravnik uraság.

Henri elgondolkodott. Gondolatait közölte
társával. A fiu jó gyerek. Ha megszabadul: ő
lehet szószólójuk az uraság előtt. Háttha az ura-
ság őket is megszabadítja.

Ujra szóba ereszkedett a fiuval.

— Látod fiu, mi is szegény emberek va-
gyunk, mi is szeretnénk szolgáló lenni a te ura-
ságodnak.

— De ti nem tudtok se lovat őrizni, se
halászni, se sót mosni, hát miért akartok ti az
én uramnak szolgáló lenni?

— Mi többet tudunk annál. Mi tudunk olyan
szép ruhát varni, a milyen nincs a te uradnak;
— mi tudunk olyan szép butorokat faragni,
a milyenek még a te uradnak palotájában sine-
nek. Mi tudunk csinálni kulcsot, lakatot, zablát,
kengyelvasat s mindenféle fegyvert. Mi tudunk
sok mindenfélét csinálni, mindazt a városba el-
vinni, sok pénzt szerezni s neked is szép khala-
tot, szép nyeret, szép ostort, szép kést és fegy-
vereket adni, ha innen megszabadulunk.

A fiu mosolygott és gondolkodott.

— Ha megszabadulok, megmondom a fő
gazdának, az majd megmondja az én uramnak,
mert az én uram én velem nem beszél.

— De nem felejtetted el?

— Én nem felejttem el, hanem ti se felejt-
sétek el, a mit ígértetek. Aztán két annyit adja-
tok, mint a mennyt ígértetek, hogy fele annak
a fő gazdájé legyen.

A francziák készségesen megígérték min-
dent s napról napra min l jobban összebarátkoz-
tak a kalmuk fiuval. Tőle tudták meg, hogy a
Beteg sziget arra való, hogy a falubeliek az öreg
tehetetlen és gyógyíthatlan betegeket isten nevé-
ben oda vigyék s ott magukra hagyják, noha azt
tiltja az iszpravnik a keresztényeknek.

A fiu, kinek Mekle volt a neve, csakugyan
nem sokáig volt a börtönben. Alig tíz vagy tizen-
két nap múlva kihívták s többé a börtönbe vis-
sza nem vezették. Vagy megkapta a korbácsot és
elvytték katonának, vagy pedig megszabadult.

Uj év táján a francziák is megszabadultak.
A börtönfelügyelő az iszpravnik elé kísérte őket.

— No csavargó kutyák, mondá az iszprav-
nik, szerencsétetek, hogy Petrov és a többi kirjai
emberek, a kiket kirabolattok, meg nem haltak,
és szerencsétetek, hogy Balanov ur szegélatába
veszt benneteket. Most takarodjatok szemem elől.
Egy szolga majd oda kísér benneteket Balanov
urhoz.

Ez azt jelenté, hogy Mekle is megszabadult
s hogy szószólójuk lett a fő gazdának és az ura-
ságnál.

A kalmuk uraság palotája csakugyan kitűnt
a többi jenotajevszki házak között s Mekle azt
csakugyan a legszebbnek tekinthette. Nem az
utczára dült, nem házsorban állott, hanem kert
közepén feküdt. Téglából a fala, égetett zindely-
ből a teteje, még villámhárító is a tető felett,
melyet szareptai herrnhuti német lakatos készi-
tett remekben.

A palota egy-emeletes volt, elől oszlopos
verandával s egész homlokzata tarka kőmíves
cizfrázatokkal fölétkíte. Hat vagy hét lépcső
vezetett fel a földszinti előcsarnokba, a honnan
a szobák és mellékhelyiségek nyílhtak.

A palota körül egy egész kis falu állott épü-
letekből, melyekben a kalmuk uraságnak cselédei,
szolgálói, kozákjai, kalmukjai, halászai, lovai,
tehenei és kutyái laktak. Ez épületek azonban
már orosz mintára mind fából voltak faragva és
összeállítva. Pinczék és jégvermek is voltak itt-
ott, mindenféle módon készített halak és kaviárok
raktározására s üdén tartására. Nagy színek, hol
zsákokban fel volt halmozva salétrom, konyhasó
és csudászó. Volt egy ács-telep is, hol hajókat,
deregélyeket, csónakokat s halászó cözvekeket
fűrtak, faragtak, kalapáltak. Egy szóval Balanov
telepéből kilátszott az orosz uraság és a kalmuk
kereskedő.

Az iszpravnik szolgálja ide vezeté a fran-
cziákat.

A francziák valóban siralmas állapotban
voltak. Tél volt, hideg volt, hóban kellett idáig
törtetniök. Meztláb, födetlen fövel, kizéhezve,
elsőványkodva, gubanczos hajjal és szakállal, el-
soványkodva, piszkos foszlányaiban didergő testtel
s vaczogó fogakkal vezetettek Balanov elé.
Inkább ázsiai vándorló cigányoknak látszottak,
kik most jöttek a sós pusztákról, mint európai
képzett iparosoknak.

Balanov egy nagy földszinti teremben üldö-
gölt és dobányzott a kandalló mellett, melyben
vigan pattogott az égő hasáb. Háta mögött állott
egyik tisztja s a mögött Mekle, a kalmuk fiu. Az
uraság egy korbácsot suhogtatott kezében. Ezzel
játszott. Kora a 40—50 év közti életidőre muta-
tott. Fekete arczszíne, sűrű tömött bajusza és
szakálla világosan mutatta a kalmuk eredetét.
Vonásában ravaszság és kedélyesség tükröződött.

Balanov hosszasan végig nézte a nyomorult
francziákat. Végre lassu, némileg megvető han-
gon szólt hozzájuk:

— Ti vagytok azok a híres iparosok? Hiszen
ti csavargó koldusok vagytok.

A francziák lehajtott fejuket s mellükön
összetett kézzel alázatosan hallgattak. Csak Henri
szólt:

— Kegyelmes ur, most koldusok vagyunk
és éhesek és rongyosak és betegek. De ha ruhát
és munkát kapunk, kegyelmes ur elhiszi, hogy
mi európai mesterebbek vagyunk.

— Igen, de csak németek, miért nem men-
tek Szareptába?

— Mi nem vagyunk németek, mi francziák
vagyunk, azt sem tudjuk, merre van Szarepta.

Balanov egy pillanatig gondolkodott.

— Francziák, francziák! Miféle mesterséget
tudtok?

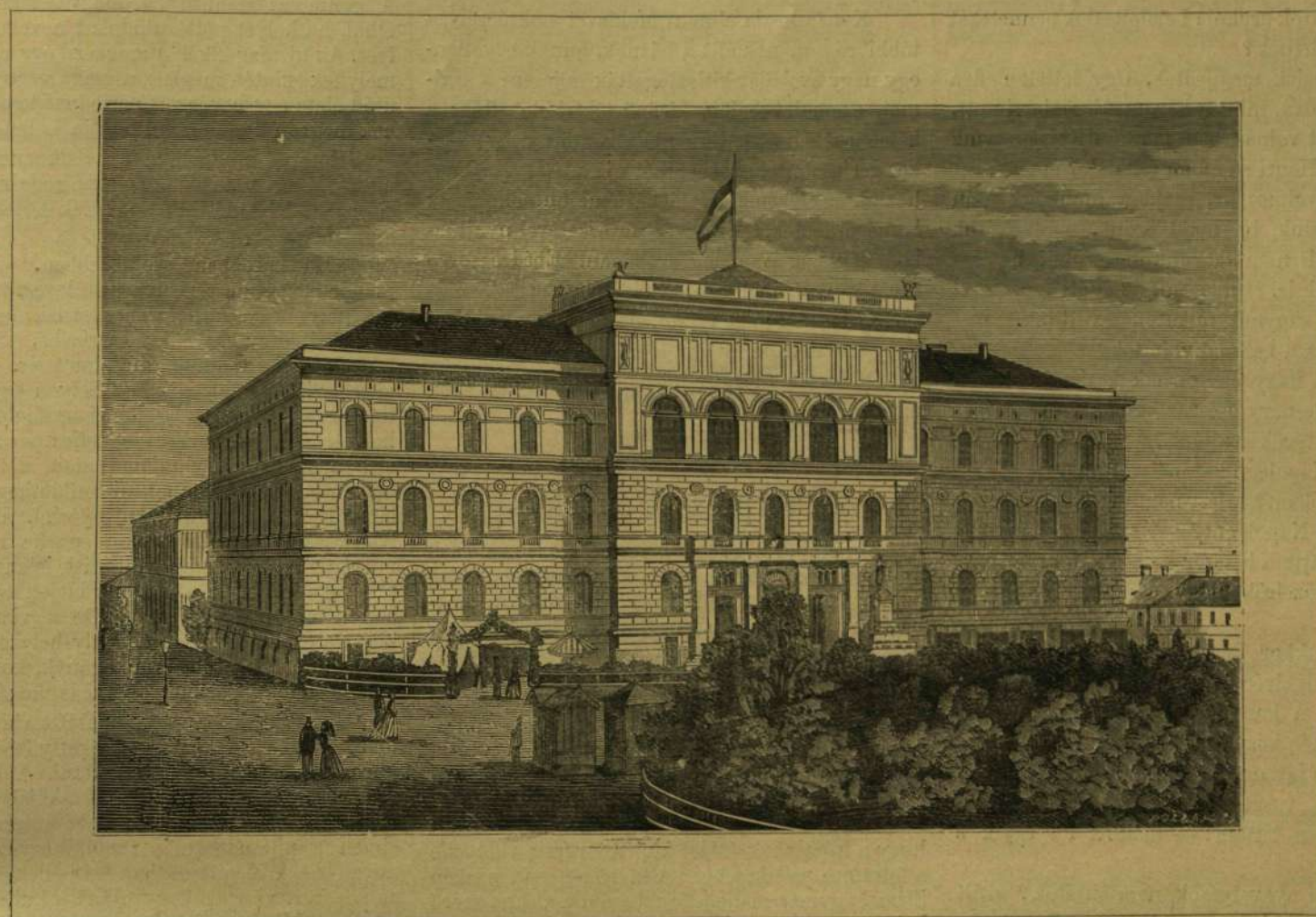
— Van köztünk egypár szabó, egypár asz-
talos, ács, lakatos, van egy órási is, egy fegyver-
kovács, szíjgyártó és varga. Tudunk kötelet verni,

SZEGED A KATASZTRÓFA ELŐTT.

BELVÁROSI EGYHÁZ ÉS ROZÁLIA-KÁPOLNA.

SZEGED A KATASZTRÓFA ELŐTT.

FŐFÁLTANODA.

VASÚTI HÍD.

A BELVÁROS (MADÁRTÁVLABÓL.)

kák egyikében megszállott s kised és kopott bőr utitáskáját ott a vendéglőben letette, gyalogszerrel indult a városba vezető kapuk legközelebbike felé.

Erős, tagbaszakadt, hanyagul öltözött kamaszak látszott, mint egy amerikai utcsináló, gyűrött zubbonyban, gallertalan pamut-ingben, hosszúszerű durva csizmákban, a fején lehajtott széles karimájú szőrkalappal, mintha a bőre likaiba magát bevett szénport akarná beárnyalni, s barna szakállába csöndesen fűtyölve ruganyos léptekkel haladt a kapu felé.

A rácsajtóhoz érve, nyomtatott lapot mutatott az örne, ki azt figyelemmel elolvassa, arra egyszerre bebecsátotta.

— Az ön utasító levele, mondá, Seligmann ellenőr urhoz szól, K. osztály, IX. utca, 743. műhelybe. Csak menjen itt a körúton, jobbra, míg a K. osztályhoz ér, s ott jelentkeznek a kapusnál... Tudja a szabályt? Ha más osztályba talál tévedni, mint a hova rendelve van, kiűzik.

Az ifjú az elébe szabott irányban haladt tovább, a kör-ut mentében. Jobbra felől mely árok

volt. Minl a két oldalon egyenlő alakzatu épületek voltak, melyek a kör középpontján hegyes szögbe futottak össze.

A gépek doreje itt már siketítőleg hangzott. E szürke épületek, ezernyi ablaktól világítva, inkább élő szörnyeknek látszottak, mint lelketlen valóknak. De a jövevény, úgy látszik, el volt fásulva az ilyes látványok iránt, mert rá sem hederített az egészre.

Öt perc alatt megtalálta a IX. utczát, 743. műhelyt, s egy kis irodába lépett, mely rajzokkal és névsorokkal volt tele aggatva s ott találta Seligmann ellenőrt.

Ez átvette a számos láttamozással tarkított igazolványt; s miután maga is hitelesítette, végig jártatta szeméit a fiatal emberen.

— Mint keverő akar beállni? Nagyon fiatalom arra.

— Az életkor nem határoz, felelt a jövevény. Nem sokára betöltöm a huszonhat évet, s már hét hónap óta kevertem. Ha kívánja, előmutathatom bizonyítványaimat, melyek alapján New-Yorkban a személyzeti főnök felfogadott.

kor mutat elő. Este 7 óraker, eltávozásakor, a műhely ajtajában felállított ládába, mely csak is akkor van nyitva, dobja azt be.

— Imerem e rendszert. Lehet lakni a körfalon belül? kérdé Schwartz.

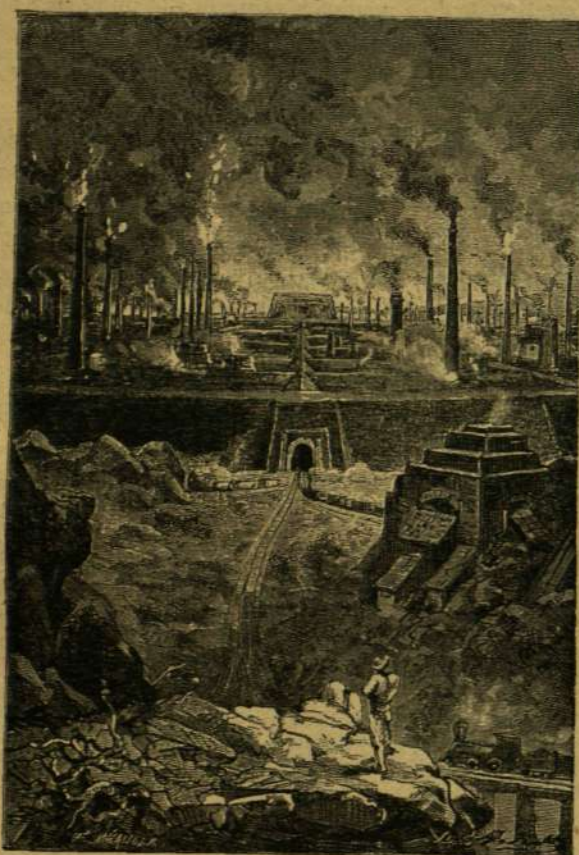
— Nem, kívül kell lakást keresnie. De ebédet kaphat a közkonyhán, jutányos áron, Napidija, mint kezdő, egy dollár, mely negyed-évenként emelgetik. Egyetlen büntetés a kiűzés. Ezt elsőfokulag én mondom ki, felebbézésileg a főmérnök, és pedig a szabályzat bármely megszegésére. Akar már ma munkába állni?

— Miért ne?
— Pélnap lesz számítva. Jöjjön.

(Folyt. követh.)

Egyveleg.

Az ezüstpénz mérges. Franciaországban, Valenciennesben a bank azon hivatalnokainál, kik az ezüst pénzt olvassák minden évben gyomor- és orrbetegségeket tapasztalnak, melyek a nagymennyiségű

MAGAS KARCSU KÉMÉNYEK SZÁZAIN...

AZ ŐR FIGYELMEL OLVA STA AZ IGAZOLVÁNYT.

A BÉGUM ÖTSZÁZ MILLIÓJA.

vonult végig, melynek gerinczén örök járkáltak. Balról, a széles körút s az épületek tömege között először is kettős vágányu vasut futott körül; azon belül második körfal emelkedett, hasonló a külső körfalhoz, mely az Aczél-város alakzatának körjáratát adta meg. Ez alakzat olyatén volt, hogy a középpontból sugarakként kiágazó falak által egymástól elválasztott osztályok, mint körszeletek, egymástól egészen elkülönítve állottak benne, s csak egy közös árok és a körfal által voltak egyesítve egy nagy teleppé.

A fiatal munkás csakhamar megérkezett a K. körszelethez, hol a jelbetű egy az ut szélén fölállított köoszlopon pompázott, szemben egy roppant tömör kapuval, mely fölé ugyanaz a betű fölírva. Ott a kapusnál jelentkezett. Ez fél falábú s mellén érdemjellel díszített hadastyán volt. Megvizsgálta az igazolványt, új bélyeget ütött rá s így szól: „Csak egyenest. Kilenczedik utca balra.”

A fiatal ember belépett a kapun, mely megnyílt előtte s benn volt a K. osztályban. Az ut, mely előtte feltárult, e szelvény tengelye

A fiatal ember elég könnyűséggel beszélt németül, ámbár némi idegenszerű kiejtéssel, a mi gyanusnak tetszett az ellenőr előtt.

— Ön talán elzászi? kérdé.

— Nem, svájci vagyok, Schaffhausenből. Itt vannak papírjaim, egészen rendben.

Börtörőzöt volt elő s utlevelet, könyvecskét és igazolványt mutatott az ellenőrnek.

— Jól van. Végre is, ön szegőde van, s nekem nincs más teendőm mint kimutatni helyét a hol a munkába álljon, viszonzá Seligmann ellenőr, megnyugtatta a hivatalos igazolvány által.

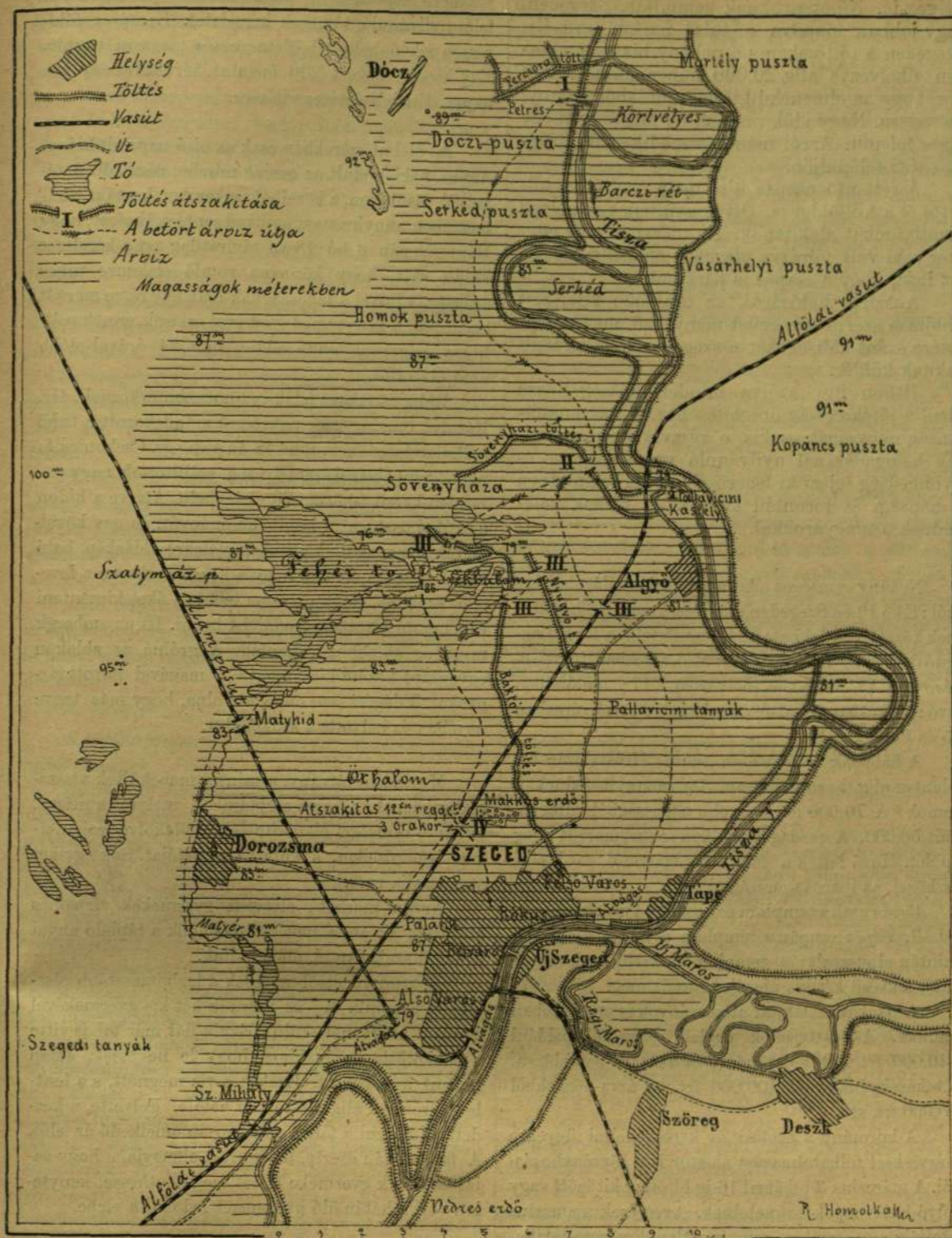
S azzal egy főkönyvi névsorba beigtatta a „Schwartz János“ nevet, melyet az igazolványról vett át s a fiatal munkásnak egy, nevére kiállított, két papírszeletet adott át, melyen 57.938 szám állott s így folytatá:

— Minden reggel hét óraker a K. kapunál kell lennie; ott előmutatja ezt a kék jegyet. Ezzel bebecsátják a külső körfalon. A kapusnál egy jelenléti jegyet kap, anyakönyvi számával (57.938) jegyezve, melyet a műhelybe lépte-

ezüst pénz olvasásának következményei. A számlálás által bizonyos feketés-zöldes por képződik, mely a léleklzó és emésztő szervekre hat. A betegség tünetei: gyakori túszentés, nátha, székszorulás, étvágytalanság, bágyadság és főtájás. E betegségből azonban aligha lesz valaha — járvány.

Iró távirtda. Cowper mérnök a londoni táviró mérnöki társulatnak a mult héten új nevezetes tárlalmányt mutatott be. Ez a távirtda tintával írja le az átvételi állomáson azt, mit a feladó állomáson írónnal írnak és pedig a feladónak kézvonásait adja vissza. A tárlalmány, mely nem cserélendő fel a már korábban feltalált ugynevezett másoló-távirtdával, igen leleményesen van szerkesztve s nem csekély gyakorlati értékűnek látszik.

Hamis szemek lovak számára. Londonban Mr. Flemming csalódásig hí mesterséges szemet talált föl vak lovak számára. E szem beillesztése és kivétele nagyon egyszerű, könnyű dolog, s előnye abban áll, hogy a hiányt lehetőleg elpálástolja s a szemüveget, a gyakori mosás mellett, a könnyezéstől megóvjá.

A szegedi ártér.

Szeged ártere.

— Térképünkhez. —

Mai térképünk mutatja a szegedi ártért és azon töltésszakadásokat, melyen át Szegedet és vidékét az árvíz elpusztította. A percóra-szegedi 19,544 l. öl hosszú, igen erős töltés a Tisza jobb partján a percórai keresztgáttól kiindulva, egészen Szegeden alul a röskei magaslatig halad, hol a Tisza eredeti irányával, hol az eddig még ki nem képződött dóczy s algyói átvágással párhuzamosan. E töltés északi részén Petresnél történt az első szakadás mintegy 20 öl hosszában márczius 5-én este. Ezzel meg volt bontva a legerősb vonal, mely Szegedet a Tisza ellen védi. A szakadás pontja Szeged városától mintegy 4 1/2 mérföldnyire van. Az ár vagy 35 óra alatt elborította nemcsak nyugot és dél felé a sövényházi magaslatig és a sövényházi töltésig érő lapályt, hanem csakhamar áttelep s részben elseperte az utóbbi gyenge töltést és átszakította a baktó-macsásai gátat. Az egyre dagadó víztömeg ekként az alföldi s az osztrák állami vasut töltéseinek feküdt és ártörte először az alföldi vasuti gátat ott, a hol térképünkön a II. szakadás van megjelölve. Ez történt márczius 7-én d. e. és délután 5 óra tájban; Algyó s Tápé helységei teljesen víz alá kerültek.

Délnyugaton lassabban emelkedett az ár, részint mert a szekelmi magaslat egy ideig utjában állt, részint mert a Fehértó sok vizet fogadott magába s becsátott a Matyénra át a Tiszába. Az ár azonban egyre nőtt és 9-én délelőtt áttelep s részben átszakította az államvasuti pályatestet és elborította még az este Dorozsma község mélyebben fekvő részeit. Szeged városa már most mindenfelől árvíz-

zel volt körülveve. Közvetlenül a Tisza ellen jól meg van védve erős töltés és magaslat által. 10-én megbontották a töltést Tápé s Szeged közt, hogy a betódult árvíz a Tiszába befolyhasson és hogy a baktó-szilléri gát, mely a város egyik legerősb védvonal, lehetőleg megkíméltessek. Az alföldi vasut töltésének emelésénél fejtettek ki most már a legnagyobb erőt, minthogy ez a gát volt leginkább veszélyeztetett védvonal. A vihar azonban meghusított minden erőfeszítést, mert 12-én reggeli 3 óraker megtörtént a szakadás, melyen át Szeged városát csakhamar elborította az ár.

A petresi szakadás, a honnan az árvíz eredtet vette, időközben 200 ölnyre táglott, úgy hogy annak betöméséről egyelőre, míg a Tisza vissza nem tér a medrébe, szó sem lehet. Az államvasut töltése délről két helyt átvágott; de Szeged területéről a víz le nem folyhat, míg az ár behatolása el nem záratik. Ennél fogva tervben van a várost mindenekelőtt belső körtöltéssel az alföldi s az osztrák vaspálya mentén és az erős baktó-szilléri gáttal elzárni, ezután a vizeket levezetni s részben kiszivattyuzni.

Szó van arról, hogy sem a Pallavicini Sándor örgről, sem Szeged városa nem szándékoznak a percóra-szegedi töltés felső vonalát fenntartani s az örgről család inkább ártérnek engedni az ottani területet, semhogy újabb költséget fordítsanak arra terhes védelem folytatására. Ellenben közös erővel fogják kiépíteni a térképünkön jelzett nádásd-vadkerti s megerősített sövényházi töltés; továbbá Szeged részére második védvonalul megerősítendő, illetőleg fölépitendő a baktói és a macsásai töltés; harmadikul pedig határozott védtöltésnek lenne alakítandó az alföldi s az állami vasut gátja.

Szeged.

Magyarország két hajózható folyója, a Tisza és a Maros összefolyásánál, két legjelentékenyebb vaspályavonal, az osztrák állami és az alföldi-fiumei keresztelésénél terült el szabad kir. Szeged városa, az országának Budapest után a második, magyarságra első helye. Népes, virágzó város már a régi időben, melynek már a mult századokban volt tizenhét temploma s már Nagy Lajos király idejében a bolgárok által fenyegetett Nándorféhevár fölmentésére indult 40,000 halász legtöbbje Szegedről került ki.

Volt vára, állami fogház valaha s az iparnak nagy előmozdítója már abban az időben, midőn az ide szállított olaszországi foglyok később annyira felvirágzott több iparnemet honosítottak meg. Hetvenezeret meghaladó lakosszám mellett Szegednek volt — az egy Hódmező-Vasárhely kivételével — az országban legnagyobb határa, 138,246 katasztralis hold, közel 17 □ mértföld. Házainak száma hetedfélezer.

A tiszai és a vasuti töltések által gyűrűként körülvevő város négy részre oszlott: az alsóvárosra, melyet a környék parasztvárosnak nevezett el, a Rókusra vagyis a munkás városa, a felsővárosra, vagy gazdag városa, és végre a belvárosra, Palánkra vagy uri városa.

Mind ez elnevezések megjelölték egytuttal a lakosság foglalkozását is. Tanyai emberek, földművelők voltak az alsóvárosi emberek, kikhez tartozott Szent-Mihálytelek és Röske külváros is. Itt termett a világszerte híres szegedi paprika, melynek füzerei ott voltak felakgatva minden háznak az eszterhéja alatt.

Az alsóváros területére esett az osztrák államvaspálya indóháza, honnan az ujjbkkori remek építmények egyike, a hosszú vashíd vezetett át a Tiszán, melynek rajzát mai egyik képnünk mutatja. A vasuti hidon felül hajóhid kapcsolta össze a Tisza két partját.

A Rókus városban laktak az iparosok, a kisebb gyárosok s a híres sertéskeszedők. E városrész hosszan terjedt el az alföldi vasut mentén s a hosszú budai országút egész végig kétfelé szelte. Itt állt a nagy áldozatokkal épült polgári kórház, e városrész legnevezetesebb épülete, mely csak három év előtt épült, — úgy szintén egy jól berendezett gőzfürdő.

Az alsó és Rókusváros között egy városrészt Mórának neveztek. Itt állt a szép árvalház, melyben száznál több árva talált menedékhelyet. Innen húzódtott fölfelé a kálvária útja, kétfelől szentek szobraival, középtűt ódon kápolnával. Azontul kertek, nyaralók terültek s még tovább a temető.

A híres szegedi halászkó a felső, vagyis a gazdag várost lakták. A vagonos szőlő- és föld-birtokosoknak is ez volt a telepe. Itt állt a vész alatt leégett nagy gyufagyár. Itt voltak a sótarházak, a dohánybevéltási hivatal, a gyártelep. Kedvelt helye volt e városrésznek az oly szomorú nevezetességre jutott a „Makkos erdő“, mely tulajdonképp akáczákkal beültetett kert, középtűt fódott táncszállal, hová ünnep- és vasárnapontként mulatni járt a nép. E városrész, szőlővel, kertjeivel egész Szatymázig terjed s maga Szatymáz is tulajdonképp csak külvárosa, illetőleg nyaraló helye.

A belváros, mely legszebb része volt Szegednek, tíz év előtt még nagyrészt mocsár volt. A Dugonics-tér, mely szép sétányával a szegedi szépek kedvence talákozási helye volt, akkor még nem volt egyeb sárfészeknél. A lefolyt évtized alatt megnevesült a kiszáritott, elegyengedett terület nagykereskedésekkel, iskolákkal, hivatalok épületeivel, közintézetekkel, s egész nagyvárosi színezetet nyert. Itt emelkedik a főreáliskola palotája, mely negyedfélszázézer forintba került s három év előtt az iparkiallításnak volt csarnoka. A reáltanoda és a Dugonics-park között vezet egy utca a Klauzál- és Széchenyi-térre, hol Szeged legszebb és legnagyobb háza, a Kiss-fele épület, továbbá a Zsótér- és Aigner-fele házak s a banképület emelkednek. A belvárosban állt a takarékpénztár épülete, a szép katolikus templomok, a torryos városháza, a gymnázium épülete stb.

A város számos közintézetei, társulatai, egyesületei tanúságot tesznek az itt oly szép fejlődésnek indult életről. Iskolaiügye mintaszín volt, — volt árvalháza, kórháza, szegényápolója, zenéje, nyilvános könyvtára, házipar-egyesülete, iparmuzeuma s jelentékeny gyárjai. Szép

RAVISSANTE du Dr. Lejosse PARIS

a higlyvilágnak egyetlen, ártalmatlan bőrszépítő szere, a azon teljes tulajdonosággal bír, hogy a bőrszerve puhítólag, felhígítólag hat, annak működésére fokozó és élető befolyással bír. A legdicsőbb tollal szer minden hölgy számára, mely a Poudre de riz-t, ezen, a bőrt kiszáradó, sárgává, ráncosossá és hervadtá tevő szert, mindenütt hátrébe szorítja. Minden bőrtöredéket elárvolt a bőr színét fiatalítja és szépíti. Mint lagyító bőrfelkészítő szer minden zsírszövetet és elajfított felületet, valamint a bőrt rendkívül hajlékony-nya, gyöngéde és fehérre teszi. Ára 2 ft 50 kr. és 1 ft 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

a legkedveltebb pipere-zsappan a bőrszín szépi-tés re és javítására. Egy kartonnal (3 darab) 1 forint 50 krajczár; darabonként 50 krajczár r. BUDAPESTEN valódi minőségben: Török József gyógyszer-t.; Lueff M. Utazs., Kertész Tódornál, és Vadász utodánál. — Levélbeli megrendelések pontosan utárvét mellett teljesítenek. 5202

A sok ezer fiatal ember között, kik a Winkelmayer-féle

bojtorjángyökér-esszencia;

által néhány nap alatt erős szakállt nyertek, van egynehány, kik e szer segítségével akkora sz: kállt és hajzatot kaptak, miszerint ajánlat tette-tett nekik, hogy magukat különböző városokban bemeneti díj mellett mutogassák.

Csupán azon körülménynek, hogy e szer hatása minden polgárosult államban érvényesült, tulajdonítható a parókák s egyáltalán minden hamis haj használatának évről-évre történő gyérülése; miután azt, a mi eddig hamis volt, most valódi minőségben lehet megszerezni, erre vonatkozólag számos elismerő irattal bírok s azokat mindenkinek kívánatra előmutatom. Ki lettem már tüntetve a tudomány és művészet arany érdmével is.

ÁRAK: Egy üveges bojtorjángyökér-esszencia 50 kr.; ec-tővel bojtorjángyökér-kenőcs 50 kr.; egy üveges bojtorjángy-ker-olaj 40 kr. — Szállítással 10 kr. külön a csomagolásért. Szállításokat az ország beküldése vagy postai utárvét mellett (de 1 futóval nem kevesebbet) pontosan eszékelti a központi raktár: I. Winkelmayer, Bécsben VI. Kärntnerstrasse 159. Kapható még: Budapest: Török J. gyógyszer. király-utca 7. Temesvári: János Ernő, gyógyszer. Kolozsvár: Székely Miklós gyógyszerész. Gyöngyös: Mészáros Nándor, gyógyszer. Pozsonyban Kárcz J. Utazs., halászkapu 216. Zágrá on Mittelbach S. gyög-yszár.

FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható

Törvényes kényszer-eladás.

Az élet iskolájában.

Elbeszélés levelekben.

Irta **KRÓN KLÁRA.**

Németből fordította **KOZMA JÓZSEFNÉ-GESZTESSY ETELKA.**

Ára füve 1 frt 20 kr., vászonba kötve 1 frt 50.

Eltökélt felszámolás céljából, a következő kiváló jeleségű britania-ozüst készlet, mely áll 6 asztali kés, 6 villa, 6 evőkanál, 6 kávékanál, összesen 24 db, legfinomabb és legjobb minőségű tárgyból, s a melynek fehériben maradásáért 20 évi kezeség vál-lalattik, csupán 4.60. frt, mint az előállítás költségek alig negyedrészeért, fog el-adni. Szállítja utárvét vagy készpénz küldése mellett az egyesült britania - ozüst-gyári raktár 5059 Bécs, III. Mathäusgasse Nr. 2.

LUHI MARGIT-FORRÁS

legtisztább szikeleges ásványvíz.

Hazánk ezen, vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a léleg-zési és emésztési szervek és idült hurutos bántalmaknál, torok-, gége-, légcső- és hörgőbetegségekben kiváló sikerrel használták és használják: Budapest: Dr. Korányi Frigyes, Dr. Kovács Sebestény Endre, Dr. Góhbárd Lajos, Dr. Navrátil Imre, Dr. Poór Imre, Dr. Kóty Károly, Dr. Barbás József. — Bécsben: Dr. Bamberger Henrik, Dr. Duschek egyetemi tanár és központi házi orvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a Margit-forrás nemcsak méltó versenytársa a selstori, gleichenbergi, gißbüchli, radeini, vichyi, emsi s hason összetételű vizeknek, hanem gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is mulja. — A mellbe-tegek klimatikus gyógyintézetében, különösen az általánosan ismert és ma leglátogatottabb klimatikus gyógyintézet Görbersdorfbán a Margit-forrás már otthonossá vált. — A Margit-forrás gyógyhatását igazoló bi-zonylatok kívánatra bárkinek készséggel megküldetnek. — Miután a Margit-forrás máris nagyon hamisították, figyelmeztetik a fogyasztó közönség, hogy szükségletét csak jó hírnevű helyeken szereze be.

Dr. Karlovsky utód í, forrásigazgatósága. 5217

ÉDESKUTY L.

magyar királyi udvari ásványvíz-szállítónál
Budapest, Erzsébet-tér 7. sz.

TÜZI FECSKENDŐK ÉS SZIVATTYÚK ALLANDÓ TÁRLATA

GEITTNER ÉS RAUSCH

SZIVATTYÚ-GYÁRA

Budapest, vaczi-körút 21 (57) az Ipar-udvarban

a legpontosabban s jutányosan szállít.

semkülömben méretekkel használt díjzáró és az érték letelele mellett

KÖLCSÖNÖZ

VIZMENTESÍTŐ SZIVATTYÚKAT

ARVIZEK ÉS VIZARADÁSOK ESETERE.

továbbá elvállalja legszilárdabb szerelését és felállítását mindennemű

HÁZI, UDVARI ÉS GAZDASÁGI KÚTAKNAK,

BÁNYA-, AKNA- ÉS GYÁRI SZIVATTYÚKNAK,

MÉLY KÚTAKNAK

GÉP-, JÁRGÁNY- VAGY SÚLYKERÉK-HAJTÁSRA.

FÜRDŐK, ÜRSZÉKEK és VIZELDÉK

ZUHANYOK ÉS SZŐKÓKUTAK.

ÉPÍTŐ-, GANÉJLÉ- ÉS KORPORGÓ-(Centrifugal) SZIVATTYÚK.

TÜZI, KERTI STB. FECSKENDŐK.

TÖMLÖK, CSÖVEK ÉS MINDENEMŰ SZIVATTYÚ-ALKATRÉSZEK.

Lókiállítás, loárverés.

Budapest, az omnibus-telepen a májusi löversenyek alatt az alulirt társaság Magyarország legjobb tenyészté-sének eladó anyagából lókiállítást, loárverést, ügétő ver-senyt, fogatokat, lovak és ezekhez tartozó iparcikkékből sorsjátékot rendez.

A lókiállítás május 5-én reggel kezdődik és ezen napon következő díjak osztanak ki a juris ítélete után:

A kiállításra hozott legszebb egy pár koezi lóra. 1. díj. Állandó egy 5 éves mezőhegyesi kanca. (220 arany érték.) 2. díj: 40 arany, 3. díj 30 arany, 4. díj 10 arany — 10 frankos.

A legszebb hárty lóra. 1. díj: tiszteletdíj, 2. díj 30 arany, 3. díj 20 ar., 4. díj 10 arany: Május 6-án déli 12 órakor a városi utcában ügétő verseny fogattal. 1. díj: állandó, egy bábolnai 5 éves kanca. (150 arany érték.) 2. díj: 50 arany, 3. díj 20 arany, 4. díj kettős tét.

Egyes fogattal. 1. díj 50 arany, 2. díj 30 arany, 3. díj 10 arany, 4. díj kettős tét. Május 7-én reggel 10 órakor 200 darab kiállított lónak nyilvános árverése. Május 8-án déli 10 órakor a sorjáték nyeresémi-tárgyainak bemutatása, 12 órakor nyilvános sorshuzas a kiállítási omnibus-telepen. 1-ső nyeresémi egy négyes fogat. 2-dik nyeresémi egy kettős fogat. 3. nyeresémi egy fiakker fogat. 4-dik nyere-mény egy nehezebb igás fogat. Több felnyergelt hárty ló és löhoz tartozó iparcikkék. Összesen 30 darab értékes nyeresémi-tárgy: egy sorsjegy ára 1 frt.

Ha a nyerbő a nyeresémi-tárgyat megtartani nem akarja, a társaság az előnyös eladásról és az ár képzésben kifizetéséről gondoskodik.

A nyeresémi tárgyak a kiállításra hozott lovak közül vétetnek.

Külföldi vendők hirdetémiyek és egyenes levelezések által ezen loárverésre meg-hivatnak. Biztosan reméljük, hogy ezen kiállítás Magyarország jobb tenyésztői és a kül-föld jobb lövevői találkozására leend. A lókiállításhoz bejelentések azonnal, de legkésőbb april 10-ig elfogadtatnak. Az egész ügyre vonatkozó kérdések és felvilágosításokat ad a társaság igazgatósága: Nemzeti színház bérház.

A lötenyésztés emelésére alakult részvénytársaság. Budapest, 1879. márczius 1-én. Az igazgatóság.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre ... 42 frt félévire ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt félévire ... 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre ... 6 frt félévire ... 3 *

13-dik szám. 1879. BUDAPEST, MÁRCZIUS 30. XXVI. évfolyam.

A Tisza szabályozása.

A TISZA szabályozása e század második felének műve. A folyó egy ágát, mely belőle Tár-kánynál szakad ki, még I. Rákóczy György rendeletére Szirmay Péter zempléni alispán 1646-ban velencei s belga mérnökök által csa-tornáztatta s Tokajig hajózhatóvá tette. De ezen folyóág II. Rákóczy parancsára ismét elzá-ratot. III. Károly külföldi mérnökök által nagy-szerű csatornázási tervet készítettett és az

1722-iki országgyűlés elé terjesztette. E terv szerint a Tisza fölösleges vize Dob helységből a hajdu városoknak és Debreczennek, onnan Túr-nak a Körös felé s azután Csongrádnak vezetette; másrészt a Tisza felől Ároktől Fügednek ásatot volna egy csatorna egész Bodig a Tar-náig, azután Jászberényen alul a Zagyaig, on-nan Szolnok felé a Tiszáig. Továbbá a Duna s Tisza összekapcsolatott volna egy csatorna ál-tal, mely Váczon vagy Pesten alul kezdődött s Monoron át Szolnokig ért volna; egy másik csatorna pedig, mely Kalocsán alul szakadt

volna ki a Dunából, Szabadkán át ért volna a Tiszáig. De mind ezen tervek csakhamar fele-désbe mentek.

Mária Terézia s II. József alatt hollandi mérnökök által újabban készítették a Tisza sza-bályozásáról tervek. Az országgyűlések 1790-től 1844-ig ismételve intézkedtek a folyók szabályozá-sáról. A Tokajon fölül megék, valamint Toron-tál megye e század második negyedében kisebb-nagyobb védtöltéseket készítették. Az 1844. és 1845-iki nagy áradások általános feljajdulást okoz-tak és a kormányknak figyelmét a Tisza-szabályo-

SZEGEDI ÁRVIZ. — A KIRÁLY A VÁR BÁSTYÁJÁN. Greguss Imre eredeti rajza.